

OPPILAIDEN VÄLISTEN RISTIRIITATILANTEIDEN (pl. kiusaaminen) SELVITTELY

Tätä ohjetta noudatetaan Siilinjärven perusopetuksessa oppilaiden välisten ristiriitatilanteiden selvittelyssä. Kiusaamistapauksiin tätä ohjetta ei sovelleta. Kiusaamistapausten selvittelyyn on oma ohjeistus. Koululla on kuitenkin tärkeä varmistua siitä, että kyseessä on nimenomaisesti ristiriitatilanne ja kyse ei ole kiusaamisesta. Tämä ohje täydentää sivistyslautakunnan 19.11.2019 § 69 hyväksymää suunnitelmaa oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta kiusaamiselta ja häirinnältä Siilinjärven peruskouluissa.

1. Ristiriitatilanteiden määrittely

On tärkeä, että kouluissa erotetaan kiusaaminen muista ristiriitatilanteista. Näille muille ristiriitatilanteille on tyypillistä seuraavat asiat:

- kyseessä on yksittäinen tilanne (kiusaaminen on toistuvaa)
- ristiriidan osapuolet ovat keskenään tasaveroisessa asemassa (kiusaamisessa kiusatulla on alisteinen asema)
- ristiriitatilanne voi syntyä niin, että osapuolet eivät sitä tietoisesti halua (kiusaaminen on tiedostettua toimintaa).

Ristiriitatilanteiden vakavuusaste vaihtelee. Ne voivat olla kahden oppilaan välistä keskinäistä nimittelyä tai vakava tappelu. Kaikki oppilaiden väliset ristiriitatilanteet tulee selvittää. Ristiriitatilanteen selvittelyssä huomioidaan tilanteen vakavuus.

2. Ilmoitusvelvollisuudet

Vakavissa oppilaiden välisissä ristiriitatilanteissa koulun henkilökunnalle voi muodostua ilmoitusvelvollisuuksia esimerkiksi poliisille tai lastensuojeluun (ks. ilmoitusvelvollisuudesta tarkemmin Kiusaamiseen puuttumisen ohjeistuksesta). Vakavista oppilaiden välisistä ristiriitatilanteista tulee informoida oppilaan huoltajia. Informointi on opettajan tai rehtorin tehtävä. Vakavia ristiriitatilanteita ovat mm. tilanteet, joissa on puututtu toisen fyysiseen koskemattomuuteen tai omaisuuteen.

3. Toimintamallit

a. Pienet ristiriitatilanteet

- Pienet ristiriitatilanteet pyritään selvittämään mahdollisimman nopeasti, mielellään saman päivän aikana
- Selvittäminen voi tapahtua koulun aikuisen johdolla tai siinä voidaan käyttää hyväksi VERSO-sovittelua
- Selvittämisen yhteydessä tulee laatia kirjallinen sopimus siitä, miten jatkossa ei jouduta ristiriitatilanteeseen:
 - o Sopimuksessa tulee olla mainittuna se, milloin asiaa seurataan.
 - o Kirjallinen sopimus voi olla esim. VERSO-sovittelun mukainen sopimus asiasta, koulun oma lomake tai tämän ohjeistuksen liitteenä oleva lomake.
 - o Kirjallinen sopimus annetaan ristiriidan osapuolille ja se arkistoidaan koululla.
- Oppilaiden välisistä pienistä ristiriitatilanteista ei ole välttämätöntä informoida tässä vaiheessa huoltajaa

- Mikäli seurannassa todetaan, että uusia ristiriitoja ei ole syntynyt, asia voidaan katsoa hoidetuksi.
 - Mikäli seurannassa todetaan, että ristiriidat jatkuvat, tulee asiaa selvittää uudelleen. Tässä selvittämisessä on huomioitava:
 - o Ristiriitatilanteen jatkuessa asiasta on informoitava huoltajia sekä tiedusteltava huoltajien halukkuutta yhteiseen asian selvittämiseen. Yhteinen selvittäminen on hedelmällistä vain jos kaikki osapuolet näkevät sen tarpeelliseksi.
 - o Kartoitetaan tarve yksilökohtaiselle oppilashuollolle.
 - o Mikäli tilanne on kehittynyt pahempaan suuntaan, tulee tarvittaessa ottaa yhteyttä poliisin Ankkuri-ryhmään.
- b. Vakavat ristiriitatilanteet
- Vakavat ristiriitatilanteet pyritään selvittämään mahdollisimman nopeasti, mutta ne voivat vaatia asioiden etukäteistä selvittämistä ja muita järjestelyitä, joten niitä ei välttämättä ehditä selvittämään saman päivän aikana.
 - Vakavien ristiriitatilanteiden selvittäminen tapahtuu aina koulun aikuisten johdolla ja siinä voi olla mukana asiantuntijoita (esim. Ankkuri-ryhmä).
 - Selvittämisen yhteydessä tulee laatia kirjallinen sopimus siitä, miten jatkossa ei jouduta ristiriitatilanteeseen:
 - o Kirjallinen sopimus annetaan ristiriidan osapuolille ja se arkistoidaan koululla.
 - Sopimuksessa tulee olla mainittuna se, milloin asiaa seurataan.
 - Kirjallinen sopimus voi olla esim. RESTO-sovittelun mukainen sopimus asiasta, koulun oma lomake tai tämän ohjeen liitteenä oleva lomake.
 - Vakavista ristiriitatilanteista tulee aina informoida oppilaiden huoltajia.
 - o Lisäksi on tiedusteltava huoltajien halukkuutta yhteiseen asian selvittämiseen. Yhteinen selvittäminen on hedelmällistä vain jos kaikki osapuolet näkevät sen tarpeelliseksi.

Mikäli seurannassa todetaan, että uusia ristiriitoja ei ole syntynyt, asia voidaan katsoa hoidetuksi.

Mikäli seurannassa todetaan, että ristiriidat jatkuvat, tulee asiaa selvittää uudelleen. Tässä selvittämisessä on huomioitava:

- Ristiriitatilanteen jatkumisesta on informoitava huoltajia sekä tiedusteltava huoltajien halukkuutta yhteiseen asian selvittämiseen. Yhteinen selvittäminen on hedelmällistä vain jos kaikki osapuolet näkevät sen tarpeelliseksi.
- Kartoitetaan tarve yksilökohtaiselle oppilashuollolle.
- Mikäli tilanne on kehittynyt pahempaan suuntaan, tulee matalalla kynnyksellä ottaa yhteyttä poliisin Ankkuri-ryhmään.

SOPIMUS RISTIRIITATILANTEEN RATKAISUKSI

Sovittelussa mukana olevat oppilaat	Päivämäärä	Sovittelussa mukana olleet koulun työntekijät
Soviteltava asia (mitä on tapahtunut, missä, milloin?)		
Sopimus (miten ristiriitatilanne ei toistu?)		
Milloin seuranta järjestetään?		
Oppilaiden allekirjoitukset		
Onko ristiriitatilanteesta ilmoitettu huoltajille?		
Kyllä, päivämäärä		
Ei, kyseessä vähäinen ristiriitatilanne		
Onko asiasta järjestetty huoltajien kanssa yhteistä neuvonpitoa (milloin, mitä neuvonpidossa sovittiin, muistio neuvonpidosta voidaan kirjata myös erilliselle dokumentille)?		

SEURANTA RISTIRIITATILANTEESTA

Seurannassa mukana olleet oppilaat	Päivämäärä	Seurannassa mukana olleet koulun työntekijät
Onko sopimus pitänyt (ei ole tullut uusia ristiriitatilanteita)?		
Kyllä		
Ei		
Mikäli sopimus ei ole pitänyt, tulee asiasta järjestää uusi seuranta. Uuden seurannan päivämäärä.		
<p>Mikäli sopimus ei ole pitänyt, tulee asiasta aina informoida huoltajia sekä kutsua tarvittaessa mukaan muita asiantuntijoita (poliisin Ankkuri-ryhmä).</p>		
Huoltajia informoitu seurannan tuloksesta. Päivämäärä.		
Onko asian selvittelyyn kutsuttu muita tahoja (esim. huoltajat, Ankkuri-ryhmä)?		